

Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Tätä työtä tehdään tuottamalla laadukkaita vapaa-ajan palveluita, edistämällä kaupungin sisäistä yhteistyötä eri tehtäväalueiden välillä ja lisäämällä monipuolista palvelutarjontaa Paimiossa. Kaikessa toiminnassa toteutetaan kuntastrategiaan kirjattuja suunnitelmia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäämiseksi. Osa tuotettavista palveluista on lakisääteisiä.

Kunnat saavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (= HYTE) valtionosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen tuoman taloudellisen lisärahoituksen. Paimiossa HYTE-kertoimella saatava osuus on n. 200 000 euroa vuodessa. Toimintaan saatavat valtionosuudet eivät näy lautakunnan talousarviossa (pl. hanke-avustukset), vaan hallinnon kustannuspaikalla. Lautakunnan tehtäväalueilla on suuri merkitys ennaltaehkäisevien hyvinvointipalvelujen tuottajana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään kaikissa hyvinvointilautakunnan alaisissa palveluissa. Lisääntyvien tehtävien hoitamiseen tarvitaan lisäresursointia, jotta laadukkaita ja kattavia palveluja voidaan tuottaa jatkossakin Paimiossa. Lisäämällä resursseja ja palveluja mahdollistetaan myös HYTE-kertoimen nostaminen nykytasoa suuremmaksi.

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja, jonka alaisuudessa työskentelevät tehtäväalueiden tilivelvolliset vastuuhenkilöt: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, Paimion opiston rehtori sekä vapaa-aikatoimen päällikkö.

Kullakin vastuualueella (kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Paimion opisto) on laissa omat rahoitussäännökset. Toiminnassa hyödynnetään voimassa olevien lakien luomat mahdollisuudet. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla, muilla myyntituotoilla, valtionosuuksilla, muilla avustuksilla sekä kaupungin omalla rahoituksella. Toimielimen talous on nettobudjetoitu.

Toiminnalliset tavoitteet

Resursointi tehdään siten, että on todellinen mahdollisuus järjestää ne palvelut, joihin kaupunki saa rahoitusta, sekä panostaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään sekä hyvinvointilautakunnan alaisten yksiköiden että muiden kaupungissa toimivien ja seutukunnallisten organisaatioiden kesken. Tapahtumia pyritään jatkossa tuottamaan enemmän paikallisena tai seutukunnallisena yhteistyönä kuin yksittäisten lautakunnan alaisten toimijoiden järjestämänä. Vapaaehtoistyötä sekä järjestö- ja seuraparlamenttien roolia vahvistetaan tukemalla niiden toimintaa.

Vuoden 2025 tavoitteena on tuottaa laajempia ja saavutettavampia palveluja sekä rakentaa toimijoiden välistä yhdyspintatyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Asiantuntijoiden työaika on tarkoituksenmukaista käyttää erityisosaamista vaativaan käytännön työhön, siksi toimistotyöhön tarvitaan lisäresursseja. Talousarviossa esitetään, että Paimion opiston täyttämättä olevan 50 % opintosihteerin osuus täytettäisiin koko lautakunnan yhteisellä 50 % toimistotyöntekijällä. Tavoitteena on, että jo olemassa olevia palveluja voidaan tuottaa vähintään nykyisessä laajuudessa. Paimion hyvinvointisuunnitelmaan (2021 - 2025) on kirjattu hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren ja toimenpidesuunnitelmaan on kirjattu lähipalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	554	688	699	1,6 %	13,1 %	713	727
Toimintakulut	- 3 029	- 3 566	- 2 557	-28,3 %	-7,8 %	- 2 609	- 2 661
Toimintakate/ jäämä	- 2 475	- 2 878	- 1 859	-35,4 %	-12,4 %	- 1 896	- 1 934
Poistot ja arvonalennukset	- 5	- 25		-100,0 %	-50,0 %		
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 480	- 2 903	- 1 859	-36,0 %	-12,5 %	- 1 896	- 1 934

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	545	685	699	2,0 %	14,1 %	713	727
Toimintakulut	- 2 307	- 2 439	- 2 557	4,9 %	5,4 %	- 2 609	- 2 661
Toimintakate/ jäämä	- 1 762	- 1 754	- 1 859	6,0 %	2,8 %	- 1 896	- 1 934

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	8	3		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakulut	- 722	- 1 127		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakate/ jäämä	- 713	- 1 124		-100,0 %	-50,0 %		

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Palveluiden kysyntää on joskus vaikea arvioida. Palveluiden tarjonta ei vastaa kysyntään (kurssit, tapahtumat, retket), palveluita tarjotaan kysyntään nähden väärään aikaan tai kysyntä vaihtelee (esimerkiksi kilpailevan toiminnan vuoksi). Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedolla johtaminen.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja	
Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Hyte-resurssien lisääminen Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kuntalaisten tarpeiden kasvaessa ja henkilökunnan siirtyessä hyte-alueelle mutta järjestämisvastuun jäädessä kuntiin tarvitaan lisäresursseja suunnittelemaan ja johtamaan uudenlaista palvelurakennetta. Samoin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa tulee taata riittävät henkilöstöresurssit palveluiden säilyttämiseksi.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja kulttuurituottaja	

Toiminnalliset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Tasapuolinen työnjako. Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Hyte-työn koordinointi ja hyte-alueelle siirtyneen henkilöstön tehtävien uudelleenjärjestelyt tulee sopia ja järjestää lisäkuormittamatta työntekijöitä.	Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Liian vähäinen henkilöstöresurssi.	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Riittämättömät henkilöstöresurssit vaikuttavat heikentävästi toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen. Seuraukset: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta (esim. opiston kurssit). Kunnan palvelujen uudelleen muotoutuminen ja sote-henkilöstön siirtyminen hyte-alueille on lisännyt kuormittumista. Pitkittyneen sijaispuolan ja työvoiman saatavuuden aiheuttama kuormitus lisääntyy. Työmäärien kasautuminen työntekijöille.	Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Puutteellinen sijaisjärjestelmä ja vaikeus saada tilapäisiä sijaisia. Työ- ja toimintaympäristön muutokset sekä säädösmuutokset vaikuttavat henkilöstön osaamisen heikentymiseen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Monet toiminnot ovat pitkälti henkilöriippuvaisia, jolloin sairauspoissaolot heikentävät toiminnan laatua. Joskus palveluita ei pystytä järjestämään, kun sijaista ei saada tai toimintaa on mahdotonta järjestää yhden ihmisen voimin. Seuraukset: Jos osaavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi, lisääntyy työstä poissaolot ja henkilökunnan työuupumus.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimiva sijaisrekrytointi. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.	Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Tietohallinnon toimimattomuus	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vai-kuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua ja maksuliikennettä sekä lamauttaa osan palveluista kokonaan. Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon että ohjelmistotoimittajien kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt / nimetyt vastuuhenkilöt	
Tilojen puute	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3

Syyt: Asianmukaisten varastotilojen puute. Kaikilla työntekijöillä ei ole omaa asianmukaista työpistettä. Kansalaisopistolla ei ole omia toimitiloja, joten esim. kiinteistöjen remontit vaikeuttavat opiston toimintaa, kun korvaavia tiloja ei ole aina saatavilla. Kirjaston palvelujen laajeneminen vaatii toimivat ja muunneltavat tilat.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Ennakoidaan tulevat remontit ja kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat etukäteen.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt	
Vahinkoriskit		
Force majeure tilanteet	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Esim. pandemia, luonnonkatastrofit		
Seuraukset: Toiminta keskeytyy, siirtyy etätoiminnaksi tai toteutetaan korvaavia toimintoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Varautumissuunnitelma viranomaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhka	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Asiakaspalvelutyössä häiriötilanteet ovat lisääntyneet ja joskus syntyy riskitilanteita.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Yksin työskentelyn välttäminen koulutus vartiointipalvelu	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Henkilövahingot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Asiakasturvallisuudesta huolehtiminen.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Säännölliset turvakävelyt ja pelastussuunnitelmien läpikäynnit.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Palo- tai vesivahingot	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Museo- ja kirjastoaineistoihin liittyvät vahingot. Toimitiloihin liittyvät vahingot.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: EA- ja alkusammutuskoulutukset kiinteistöjen ennakoiva kunnossapito	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2

Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.	
Seuraukset: Kirjastossa työhuoneen sisäilman ongelmat mm. ajoittain riittämätön ilmastointi sekä työtilojen ahtaus. Joissakin opetustiloissa puutteita sekä museoiden varastotiloissa, joissa ajoittain myös työskennellään.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt
Taloudelliset	
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen	Todennäköisyys 4
	Vaikutus 4
Syyt: Valtionosuuksien väheneminen tai peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen kohdentaminen sivistyspalveluiden sijaan kaupungin muuhun palvelutuotantoon. Kaupungin rahoituksen väheneminen. Yleisen hintatason nousu, joka nostaa palvelutuotannon hintaa. Uusien palveluiden (esim kirjaston e-aineistojen) korkeat hinnat voivat estää palvelutarjonnan kehittämisen kysyntää vastaavaksi. Force majeure -tilanteet esim. pandemia voi heikentää toimintaedellytyksiä ja vähentää tuloja	
Seuraukset: .	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen tai määrärahojen uudelleenresursointi. Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset. Synergiaetujen hakeminen yhteistoimintamuodoilla. Uusien palvelumuotojen kehittäminen.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuhenkilö kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu tuottaa kaupunkilaisten hyvinvointia lisääviä helposti saavutettavia palveluja. Palveluja tuotetaan kaikille kaupunkilaisille sekä matkailijoille.

Yleisen kirjaston lakisääteinen (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 6§) tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja taidetapahtumia ja tekevät museo- ja kotiseututyötä sisältäen perinteen taltioinnin ja rakennuskulttuurin vaalimisen. Kulttuuripalvelujen tuottamisessa on ensisijaista laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kesken, niin paikallisesti kuin seudullisesti. Tasa-arvoisen ihmiskäsityksen mukaisesti erilaiset väestö- ja ikäryhmät huomioidaan palveluita suunniteltaessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kirjasto tarjoaa palveluita ja aineistoja sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Kirjasto kuuluu Vaski-kirjastojen kirjastoverkoston. Henkilökuntaan kuuluu kuusi vakituista työntekijää: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, jonka työnkuvaan sisältyy myös kulttuuripalveluiden tehtäviä n. 10 % sekä kaksi kirjastonhoitajaa ja kolme kirjastovirkailijaa. Kirjastoavustajan tehtäviä hoidetaan määräaikaisten tilapäistyöntekijöiden toimesta.

Kaikkien lakisääteisten palveluiden toteuttaminen on kirjaston tärkein tehtävä. Lukemaan innostaminen, aineistotarjonnan sisältöjen avaaminen asiakkaille ja monilukutaidon edistäminen ovat kirjaston toiminnassa keskeistä. Saavutettavuutta lisää omatoimikirjasto, mikä lisää kirjaston käyttöaikoja. Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa lasten ja nuorten lukuinnostuksen herättämiseksi ja tiedonhankintataitojen kehittämiseksi. Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhaun opetusta suunnitelmallisesti esikoululaisista lukiolaisiin.

Perusopetuksen kanssa yhteistyössä tuotetaan palveluja lukutaitoa edistäviin ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimenpiteisiin. Perusopetuksen ja kirjaston välille on solmittu vuosiksi 2021- 2025 yhteistyösopimus, jossa määritellään minimitaso kirjastopalveluista, joihin kaikki perusopetuksen oppilaat tutustuvat kouluvuosiensa aikana. Vuosina 2023 - 2025 toteutetaan hanketta Lukutaidon palikat - Paimion kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteinen toimintamalli lukutaitotyöhön. Hankkeen tavoitteena on luoda yhteistyösopimus varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteiseen lukutaitotyöhön ja hyviä käytäntöjä pyritään luomaan osaksi molempien perustoimintaa.

Vaski-kirjastoilla on yhteinen palvelujärjestelmä sekä yhteiset fyysiset ja sähköiset kokoelmat, joiden kartuttamiseen jokainen jäsenkirjasto osallistuu. Kirjastoyhteistyöstä saadaan synergiaetua, kun esimerkiksi hankintojen kilpailutus, sähköisten palveluiden hallinnointi ja aineiston luettelointi tehdään keskitetysti. Aineistohankinnoissa Paimion kirjasto antaa oman panoksensa Vaski-kirjastojen yhteisiin kokoelmiin. Lisäksi henkilökunta osallistuu erilaisten työryhmien työskentelyyn. Paimion kirjaston osuus Vaski-kirjastojen yhteisistä kuluista on asukasluvun suhteessa 2,63 %.

Kulttuuripalveluiden henkilökuntaan kuuluu kulttuurituottaja (100 %) sekä kirjasto- ja

kulttuurijohtaja, joka työajasta n. 10 % on kulttuuripalveluiden hallinnossa. Kulttuurituottajan työtehtäviin sisältyy Lyyli Tuomolan säätiön sekä Paimion Sähkämuseosäätiön liittyviä tehtäviä n. 20 % työajasta.

Kulttuuripalvelujen alaisuuteen kuuluvat August Pyölniitun museo ja Paimion kotiseutumuseo (seitsemän museorakennusta ja kaksi varastotilaa) ja kaupungintalolla sijaitsevan kotiseutuarkiston toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen kautta hoidetaan Paimion Sähkämuseosäätiön ja Lyyli Tuomolan säätiön ylläpitämän Käsityömuseo Miilan toimintaa. Kulttuuripalvelut vastaa myös noin 500 teosta käsittävän kaupungin taidekokoelman ylläpidosta sekä kouluille suunnatun Kulttuurin aalloilla -kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksesta, mikä on 1.8.2024 alkaen ollut virallinen osa perusopetuksen opetussuunnitelman kulttuurikasvatusta. Kulttuuripalvelut organisoivat senioreiden kulttuurihyvinvointiryhmä Kulttuurikamarin toimintaa. Lisäksi kulttuuripalveluilla on merkittävä rooli Järjestöparlamentin toiminnassa, harrastusmessujen toteutuksessa sekä Paimio 700-juhlavuoden suunnittelussa ja toteutuksessa. Muihin toimintamuotoihin kuuluvat erilaisten tapahtumien, kulttuurimatkojen ja näyttelyiden järjestäminen. Lisäksi neuvontaa annetaan erilaisiin hankkeisiin, avustuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

Resurssimuutokset

Kirjasto

Henkilökunnan määrä ja osaaminen sekä kirjaston johtamisen voimavarat vaikuttavat suoraan siihen, miten kirjasto pystyy hoitamaan lakisääteiset tehtävänsä. Vaskikirjastojen yhteinen kokoelma, aineistokuljetukset ja omatoimikirjasto ovat lisänneet logistiikka- ja järjestelytyön määrää. Tarve kirjaston tuottamaan lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämisen, lukuinnostuksen kasvattamiseen ja perheitä tukevaan lukutaitotyöhön kasvaa perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen puolellakin vuosittain. Samoin työikäisten ja ikäihmisten digitaalipalveluopastuksen ja monilukutaito-ohjauksen tarve on kasvaa.

Paimion kirjaston vakituisella henkilökunnalla (5,9 työntekijää = 0,52htv/ 1000 asukasta) pystytään tuottamaan nykyiset palvelut, mutta kasvan kaupungin palveluntarpeen tai kirjastopalveluiden palvelutarjonnan kasvamiseen ei ole resursseja. Sijaispula on kirjastossa tällä hetkellä huomattava.

Erityisesti aineistohankinnoissa ja aineistokuljetuksissa kustannukset ovat kohonneet nopeasti. Samoin kuntien yhteisen e-kirjaston kustannukset kohottavat e-aineistokuluja vielä vuonna 2025. Kirjaston tavoitteena on pitää kokoelma ajantasaisena, monipuolisena ja riittävänä. Laina- ja kävijämäärän kasvaessa sekä Eteiskirjastojen laajetessa kaikkiin Paimion päiväkoteihin, aineistomäärän kysyntä kasvaa. Jotta lukemaan innostavia palveluita voidaan tuottaa on aineistohankintoihin lisätty 5 000 euron lisäpanostus erityisesti lasten ja nuorten aineistoon. Omatoimikirjaston aukioloaikojen laajentaminen on jatkossa mahdollista vain vartiointia ja valvontaa lisäämällä. Kirjastotilan kalustuksessa ja asiakkaiden oleskelutiloissa on tarvetta ajanmukaistamiselle, jotta lakisääteline tehtävä tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan täyttyy ja tilat pysyvät turvallisina. Vuodelle 2025 ja suunnitelmavuodelle 2026 on investointivaraus 10 000 euroa kirjaston vähintään 20 vuotta vanhojen aineistonsäilytysjärjestelmien osittaiseen uusimiseen.

Kulttuuripalveluissa

Koko taloussuunnitelmakauteen vaikuttaa vuonna 2025 vietettävä Paimio 700-juhlavuosi, jonka valmisteluun on suunniteltu kulttuuripalvelujen puolelta keskeistä työpanosta. Toinen suuri muutos vuonna 2025 on aiempiin vuosiin verrattuna laajempi kulttuurikasvatussuunnitelma. Lukukausi

2024-2025 on kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi ja suunnitelman koordinointi, tiedotus ja osa tuotannosta on kulttuuripalveluiden vastuulla. Asiantuntijapalveluihin on kulttuurikasvatussuunnitelman vuoksi varattu 3200 euron lisäys. Paimion juhluvuosi muuttaa kulttuuripalveluiden normaalia palvelutarjontaa. Kaikki tapahtumat (pl. kulttuurikasvatus ja museoiden aukiolotehtävät) kohdennetaan osaksi juhluvuoden tapahtumia. Kulttuuripalveluissa on vain yksi työntekijä, jonka työaikaan kuuluu yleisen kulttuurityön lisäksi myös museotyötä, ilman juhluvuoteen kohdenntua lisäresurssia ei juhluvuoden kulttuuriohjelmaa voida suunnittelussa laajuudessa toteuttaa pelkillä kulttuurin resursseilla. Lisäresurssi on budjetoitu hallinnon talousarvioon.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Kirjasto					
Lainat (fyysiset + e-lainat)	221 556	195 000	210 000	220 000	230 000
Käynnit	86 793	76 500	83 800	84 000	84 100
Aukiolotunnit	4 777	5 000	4 300	4 300	4 300
Henkilötyövuodet	6,2	6	6,5	7	7
Kehittäminen. Hanketuki	2 567	20 000	54 400	20 000	20 000
Lapset ja nuoret painopistealueena. Kirjaston koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöllä tavoittamat lapset ja nuoret	4 171	4 600	4 600	4 600	4 600
Kustannukset/asukas (brutto) , kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	53,89	53,65	0	0	0
Kustannukset/asukas (netto), kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	52,87	52,54	0	0	0
Kulttuuri					
Kulttuuripalvelut €/as (netto), kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	11,1	11,67	0	0	0
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen. Kulttuurin kohdennetut tuet, €/asukas	2,03	2,04	2,04	2,07	2,09
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden aukiolotunnit/v.	831	730	830	830	830
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden kävijämäärä/v.	4 332	3 000	3 480	3 480	3 480
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumat/v.	56	35	50	35	35
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumien kävijämäärä/v	10 050	6 500	12 000	8 000	7 000
Kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltava vertaistoiminta. Osallistujat/vuosi		5	5	10	10

Kirjaston tavoitteena on vuoden 2025 tuottaa monipuolisesti kaikenikäisille lukutaitoa edistäviä ja lukemiseen kannustavia lakisääteisiä palveluja. Pääpaino kirjaston perustyössä on ajantasaisen aineiston hankinnassa ja monipuolisen kokoelman ylläpitämisessä. Kasvava kaupunkilaisten ja

erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvu on lisännyt koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön laajentamisen tarvetta. Tavoitteena on vastata kasvavaan lukutaitotyön tarpeeseen ja laajentaa perusopetukselle ja varhaiskasvatukselle tarjottavia kirjastopalveluja. Tähän haetaan hankerahoitusta uusien toimintamallien suunnitteluun ja toteutukseen. Kirjastolla on Lukutaidon palikat - hanke, jossa yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään vuosina 2024–2025. Hankkeen aikana tuotetaan yhteistyösopimus, jolla taataan tasapuolinen ja ammattitaitoinen monilukutaitoon kannustava varhaiskasvatus kaikille lapsille. Tarve lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämiseen, lukuinnostuksen ja digitaitojen kasvattamiseen sekä lukutaitotyöhön kasvaa kaikkien väestöryhmien keskuudessa. Hankkeissa pyritään laajentamaan palvelutarjontaa myös ikäihmisten digitaitojen ja monilukutaidon tukemiseen.

Tavoitteena on jatkaa omatoimikirjastokonseptin saavutettavuutta Paimiossa. Asiakkaiden asiointikäyttäytymisen muutos on yhä lisännyt myös kirjaston logistiikkatyötä. Lisääntynyt varaupalvelun käyttäminen lisää järjestely- ja logistiikkatyötä entisestään. Samoin kirjastotilan kalustusta ja asiakkaiden oleskelutiloja ajanmukaistetaan kirjastolainmukaisesti mm. kokoontumiseen ja etätyöhön sopivammaksi, näihin on varattu investointivaraus talousarvioon.

Kulttuuripalvelujen keskeisenä tavoitteena on kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja kolmannen sektorin tukeminen kulttuurihyvinvointityössä. Yhtenä toimintamuotona on koko elinkaaren kestävä kulttuurikasvatus. Osana tätä on jo käynnistetty koulujen kulttuurikasvatustoiminta sekä varttuneemman väen Kulttuurikammari -toiminta.

Yhteistyötä Järjestöparlamentin ja kaupungin vapaa-aikapalveluiden kanssa tiivistetään ja tapahtumia tuotetaan enenevässä määrin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lyyli Tuomolan säätiön (kuuluu kaupunkikonserniin) ja Paimion Sähkämuseosäätiön (kaupunki taustayhteisö) kanssa jatketaan yhteistyömuotojen kehittämistä. Suunnitelmakauden aikana jatketaan monipuolisten kulttuuritapahtumien tukemista sekä tukemalla Paimion teatterin talvi- ja nuorisoteatteritoimintaa (6 600 euroa), Paimion Sähkämuseosäätiön toimintaa (4 000 euroa) sekä elokuvateatteritoiminnan tukemista (2 000 euroa). Lisäksi tuetaan kulttuuriyhdistysten perustoimintaa sekä kulttuuritapahtumia kohdennetulla tuella. Kulttuuritoiminnan tukiin on varattu yhteensä 23 300€ määräraha.

Seutukunnan muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyötä jatketaan ja kehitetään Kulttuuria kunnissa – verkoston kautta synergiaetujen saavuttamiseksi. Paimio 700 -juhlavuoden suunnittelu ja juhlavuoden valmistelevat toimet ovat merkittävässä osassa kulttuuripalveluiden toimintaa koko vuoden ajan. Kaupungin museotoimintakokonaisuuden kehittäminen ja vahvistaminen on osa museotoiminnan pitkántähtäimen kehittämistä mm. museoiden tukiyhdistysten yhteistyösopimusten kautta. Vuoden 2025 aikana ehdotetaan uusittavaksi kotiseutumuseon n. 20 vuotta vanha perusnäyttely sekä August Pyölniitun museon ainutlaatuisten kokoelmien esilleluontia tehostetaan.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	25	38	81	112,2 %	111,0 %	82	84
Toimintakulut	- 740	- 821	- 714	-13,1 %	-1,8 %	- 728	- 742
Toimintakate/ jäämä	- 715	- 783	- 633	-19,2 %	-5,7 %	- 645	- 658
Poistot ja arvonalennukset	- 5	- 5		-100,0 %	-50,0 %		
Tilikauden yli-/alijäämä	- 719	- 788	- 633	-19,7 %	-6,0 %	- 645	- 658

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	25	38	81	112,2 %	111,1 %	82	84
Toimintakulut	- 538	- 614	- 714	16,1 %	16,4 %	- 728	- 742
Toimintakate/ jäämä	- 513	- 576	- 633	9,8 %	11,7 %	- 645	- 658

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					-50,0 %		
Toimintakulut	- 202	- 207		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakate/ jäämä	- 202	- 207		-100,0 %	-50,0 %		

Tulosalue **Paimion opisto**
Vastuhenkilö Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Paimion opisto käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tavoittavat toiminnallaan käytännössä kaikenikäiset kuntalaiset, vauvamuskarilaisista ikäihmisiin.

Kansalaisopisto tarjoaa alueensa asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalaistaitoihin. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin.

Musiikkiopisto tarjoaa lähipalveluna korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ensisijaisesti lapsille ja nuorille mutta myös kaikenikäisille aikuisille. Musiikkiopisto nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa ja heidän perheissään myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa virikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntyminen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopistossa on opetusta vuosittain noin 5 300 tuntia, kurssilaisia noin 3 500 ja tuntiopettajia noin 60. Kansalaisopiston rehtori on samalla koko Paimion opiston rehtori, eli vastuualueeseen kuuluu myös musiikkiopisto. Päätoimiseen henkilökuntaan kuuluu rehtorin lisäksi osa-aikainen opintosihteeri (70 %) ja kokoaikaiset musiikin suunnittelijaopettaja ja liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin suunnittelijaopettaja, joille kuuluu opetuksen lisäksi myös toimistotyötä.

Paimiolla ja Sauvolla on sopimus Paimion opiston opetuksen järjestämisestä Sauvossa, mistä Sauvon kunta suorittaa korvauksen. Opiston pianon- ja kitaransoitonopetus toimii opiston omissa tiloissa, ja pääasiassa muu toiminta toteutetaan Paimion ja Sauvon koulujen tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Käden taitojen kursseja pidetään myös vuokratiloissa Vahtisten koululla ja Yhteistalolla Sauvossa.

Musiikkiopisto kuuluu apulaisrehtorin vastuualueeseen, ja hänellä on myös opetusvelvollisuutta. Apulaisrehtorin lisäksi musiikkiopistossa on 2,5 viranhaltijaopettajaa, 2 päätoimista opettajaa, 2 yhteispäätoimista opettajaa sekä 1 sivutoiminen tuntiopettaja. Kansalaisopiston musiikin suunnittelijaopettajalla on myös jonkin verran opetusta musiikkiopistossa. Opetustunteja on vuosittain noin 5 000, taiteen perusopetuksen oppilaita noin 140 ja musiikkileikkikoululaista noin 50.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta (tpo) laajan oppimäärän mukaan eri soittimissa, yksinlaulussa ja kuorolaulussa. Musiikkileikkikouluosasto tarjoaa alle kouluikäisille lapsille varhaisiän musiikkikasvatusta. Myös aikuisten on mahdollista aloittaa tavoitteellinen soitto- tai lauluharrastus. Ryhmäopetus ja paritunnit lisäävät musiikkiharrastuksen sosiaalisia ulottuvuuksia. Lukion opiskelijat voivat musiikkiopistossa aloittaa musiikkiharrastuksen tai jatkaa aiempia musiikkiopintojaan, ja heillä on mahdollisuus hyödyntää lukioikäisiä musiikkiopisto-opintojaan lukion musiikin valinnaiskursseina tai lukiodiplomissa.

Opetuksessa noudatetaan lakiin perustuvaa opetussuunnitelmaa, jolloin opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Yksilöopetuksen tehokkuus, opintojen arviointi ja päättötodistus takaavat mahdollisuuden jatkaa musiikin opiskelua, vaikka ammattiin asti. Lähiopetuksena tarjottava

laadukas musiikinopetus on tulevaisuudessakin yksi pienen kunnan imagoa nostava, asukkaiden viihtyvyyttä lisäävä ja uusia asukkaita houkutteleva tekijä.

Opetusministeriö myönsi Paimion kaupungille vuoden 2020 alusta lukien taiteen perusopetuksen järjestämisluvan musiikissa ja siihen kuuluvan pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Tämän myötä valtio rahoittaa noin 65 % musiikkiopiston taloudesta. Valtion pysyvä tuki vakauttaa musiikkiopiston taloutta olennaisesti ja pitkäjänteisesti.

Musiikkiopistolla on omat, suhteellisen hyvin toimivat tilat Paimion lukion yhteydessä, ja osa opetuksesta tapahtuu-ilta-aikaan lukion luokissa. Musiikkiopiston käytössä olevat opetustilat ovat kolmessa eri kerroksessa, osittain myös kellarikerroksessa ikkunattomissa tiloissa. Suurimmassa osassa musiikkiopiston käytössä olevista opetustiloista ei ole äänieristystä, mikä osittain hankaloittaa opetustyötä ja kuormittaa mm. opettajien kuuloa ja jaksamista.

Konsertteja ja oppilasiltoja järjestetään lukion ruokalan ja auditorion lisäksi mm. kirjastossa ja Paimiosalissa. Lisäksi musiikkiopiston oppilaille on mahdollisuus edustaviin esiintymisiin Paimion kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa (esim. itsenäisyyspäivän juhlallisuuDET, veteraanipäivän juhla).

Resurssimuutokset

Opiston opintosihteerin työaika on ollut vuodesta 2023 alkaen määräaikaaisesti lyhennettynä 50 %, josta 15 % on vapaa-aikapalveluiden toimistosihteerin tehtäviä. Työajan lyhennys 50 % jatkuu edelleen. Toimistotyön määrä ei kuitenkaan ole vähentynyt vaan päinvastoin lisääntynyt ja lisääntyy edelleen, mikä kuormittaa jatkuvasti ja yhä enemmän opiston päätoimista opetushenkilöstöä ja rehtoria. Tällä hetkellä ei ehditä tehdä aktiivista ja johdonmukaista markkinointia, mikä näkyy kurssilaisten vähydessä ja sitä kautta kurssien peruuntumisessa, mikä vähentää tuloja. Resurssimuutoksissa esitetään siksi opintosihteerin täyttämättä olevan työajan (50 %) täyttämistä toimistosihteerin tehtävällä, jonka työtehtävät keskittyvät erityisesti viestintään ja markkinointiin. Osa-aikainen toimistosihteerä työskentelisi koko hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden markkinoinnissa ja viestinnässä. Kustannukset noin 15 000 € / vuosi +sivukulut.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Kansalaisopisto					
Henkilöstö (päätoim.)	3,6	3,7	4	4	4
Henkilöstö (tuntiopettajat)	53	53	53	53	53
Työtyytyväisyys (1-5)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Asiakastytyväisyys (1-5)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Tapahtumien osallistujamäärä	1 873	5 500	6 000	6 000	6 000
Opetustunteja	5 140	5 400	5 400	5 400	5 400
€/opetustunti/brutto / kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	99	101	0	0	0
€/opetustunti/netto (sis. vos:n)/kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	18	27,8	0	0	0

€/asukas/netto (sis.vos:n) / kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	8,2	13,18	0	0	0
Musiikkiopisto					
Henkilöstö/päätoimiset	4	4	4	4	4
Henkilöstö/tuntiopettajat	6	6	6	6	6
Työtyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4	4
Asiakastytyväisyys (1-5)	4	4	4	4	4
Esiintymisiä ja konsertteja	33	25	25	25	25
tpo:n perusopinnot/syventävät opinnot suorittaneita	0	1	1	1	1
Opetustunteja	5 055	5 000	5 000	5 000	5 000
€/opetustunti brutto / kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	68	70	0	0	0
€/opetustunti netto (sis. vos:n) / kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	9,8	10,6	0	0	0
€/asukas netto (sis. vos:n) / kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	4,3	5,9	0	0	0

Kansalaisopisto pyrkii toteuttamaan tätä tavoitetta tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Paimion kaupungin strategian mukaisesti kansalaisopisto toteuttaa ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Sote-uudistuksen myötä kansalaisopistolla on entistä tärkeämpi rooli tulevaisuuden hyvinvoinnin edistämässä ja siihen kuuluvan eriarvoisuuden vähentämisessä. Niinpä panostetaan matalan kynnyksen hyvinvointikursseihin sekä työikäisille että senioreille. Liikunnan hybridikurssien määrää lisätään sillä ne mahdollistavan entistä laajemman asiakasmäärän. Uimahalli Solinassa jatketaan remontin ajan tauolla olleita vesijumppeja. Perheiden yhdessäoloaika tuetaan lapsi-aikuisen -kurssivalikoimalla. Musiikin ja liikunnan suunnittelijaopettajien yhteistyöllä tuotetaan ainerajat ylittäviä uutuuskursseja ja pieniä tapahtumia.

Yhteistyötä eri tahojen kanssa syvennetään ja laajennetaan. Yhdessä yhdistysten kanssa järjestetään retkiä ja kursseja sekä toteutetaan yhdistyksille heidän tarpeisiin sopivia täsmäkursseja ja luentoja. Tuotetaan myös yhteistyössä eri tahojen kanssa erilaisia hyvinvointia edistäviä tapahtumia senioreille (soivat korttelikahvilat, yhteislaulutilaisuudet, paukepiirit, musapajat ym.). Kieltenopiskelijoiden määrän vähennettyä toteutetaan kieltenopetusta entistä enemmän hybridi- ja verkkokursseina yhteistyössä muiden opistojen kanssa. Yrityksille räätälöidään tyky-paketteja. Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan työntekijöille suunnatun tykyliikunnan lisäksi suunnitellaan työntekijöille myös hyvinvointikursseja.

Osaamisperusteisesti toteutettavien kurssien järjestämistä jatketaan. Osaamisperusteisuutta ja opintopisteytystä viedään eteenpäin aloittamalla yhteistyö lukion kanssa, jolloin lukion oppilailla olisi entistä parempi mahdollisuus hyväksi lukea opiston kursseja osana lukio-opintoja ja saada niistä opintopisteitä. Tuntiopettajien työhyvinvointiin panostetaan, millä saadaan heidät paremmin sitoutettua opiston toimintaan. Heidä kannustetaan myös mukaan markkinointiin mm. tarjoamalla heille koulutusta.

Kansalaisopiston tulot muodostuvat kurssimaksuista n. 90 000 €, Sauvon maksamasta korvauksesta n. 19 000 €, opintoseiteli ym. avustuksista yhteensä n. 12 000 €, valtionosuudesta 248

911 € (v. 2024) ja kaupungin omarahoituksesta n. 198 600 € (luvat TA2025).

Musiikkiopistossa opiskelun tavoitteena on soitto- ja laulutaitojen oppimisen lisäksi lasten ja nuorten kasvaminen ja kehittyminen kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Oppimistilanteiden vuorovaikutuksessa opitaan paljon muitakin kuin soitto- ja laulutaitoja.

Musiikkiopistossa jatketaan tiivistä ja monipuolista yhteistyötä koulujen, päiväkotien, kirjaston, kulttuuripalveluiden, kansalaisopiston ja muiden kaupungin toimijoiden sekä Paltanpuiston palvelukeskuksen kanssa. Varhaisiän musiikkikasvatusta kehitetään edelleen niin, että se tavoittaa yhä laajemmin toiminta-alueen lapsiperheitä, perhepäivähoitajia ja kotiäitejä. Musiikkiteknologiaan liittyvän opetuksen osalta käynnistetään yhteistyön selvittäminen Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Musiikkiopistossa opiskelu etenee lukuvuosittain ja oppilaiden keskimääräinen opiskeluaika on noin kymmenen vuotta. Uusia yksilöoppilaita otetaan vuosittain toukokuussa ja elokuussa saman verran kuin keväisin on lopettaneita oppilaita. Taloustilanteen yleinen heikentyminen ym. näkyvät edelleen musiikkiopistossa siten, että hakijoiden määrä on jäänyt pieneksi ja myös musiikkileikkikouluryhmissä on ollut tavallista vähemmän lapsia. Musiikkiopiston näkyvyyttä ja houkuttelevuutta pyritään lisäämään markkinoinnin tehostamisella, koululaiskonsertein, pop up -muskarein, soitinesittelytapahtumin, Vekarabändin esiintymisillä ym. ja siten houkuttelemaan uusia oppilaita. Musiikkiopisto on mukana Paimion koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa järjestämällä musiikkipajoja kaikille 1.- ja 9.-luokkalaisille, ja siten tavoitetaan laajasti uusia kohderyhmiä. Musiikkiopisto järjestää musiikillista toimintaa koululaisille, myös PaHaMa-hankkeen puitteissa, ja tätä jatketaan mikäli valtiolta saatava hankerahoitus jatkuu.

Puhallinsoitinten opetus toimii edelleen väistötiloissa lukion C-siivessä. Musiikkiopiston puolella oleva käyttämätön huone tarvitsee äänieristyksen (kustannukset noin 10 000 euroa). Nopeita ratkaisuja ei ole tiedossa, sillä kiinteistöpalvelujen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää isompia investointi- tai korjausmenoja kuin vasta usean vuoden kuluttua. Lisäksi kiinteistöpalvelut katsovat, että musiikkiopiston tilojen korjaustarpeet on tarkoituksenmukaista liittää koko lukiorakennuksen päivittämiseen, joka on tarkoitus jossain vaiheessa tulevaisuudessa toteuttaa.

Määrärahat kalustoa ja sen kunnossapitoa varten ovat keskeinen osa musiikkiopiston taloutta. Musiikkiopistolla on 11 pianoa, jotka täytyy virittää 2 - 4 kertaa vuodessa. Lisäksi musiikkiopistolla on useita pienikokoisia jousi- ja puhallinsoittimia, joita vuokrataan opintojensa alussa oleville oppilaille ja siten osaltaan madalletaan kynnystä aloittaa soittoharrastus. Näitä soittimia täytyy huoltaa vähintään parin vuoden välein, ja koska ne kuluvat käytössä, niitä täytyy välillä myös uusia.

Teknologiaa olisi tärkeää voida hyödyntää yhä enemmän, kuten musiikkioppilaitoksissa uusien opetussuunnitelmien mukaan nykyään on tavoitteena. Säveltämisen ja sovittamisen perusteet kuuluvat nykyään musiikin teoriaopintoihin. Musiikkiteknologista laitteistoa ei kuitenkaan musiikkiopistolla ole käytössä. Jos laitteistoa olisi, voisi koko opisto (sekä musiikkiopisto että kansalaisopisto) lisätä kurssitarjontaa musiikkiteknologian, säveltämisen, sovittamisen, äänittämisen ym. merkeissä. Nykyisessä taloustilanteessa omien laitteiden hankkiminen ei ole mahdollista, ja siksi pyritään selvittämään vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa musiikkiteknologista opetusta esim. yhteistyössä Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Musiikkiopiston nettobudjetista suurin osa tulee valtiolta (v. 2024 opetustuntiperusteinen vos 199 367 € + taiteen perusopetuksen asukasperusteinen vos n. 15 200 €). Loppuosa rahoitetaan lukukausimaksuilla n. 66 000 €, Sauvon kunnan maksamalla kuntaosuudella n. 23 000 € sekä Paimion kaupungin omarahoituksella n. 97 200 € (luvat TA2025).

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	222	220	207	-6,0 %	-3,4 %	211	215
Toimintakulut	- 915	- 927	- 764	-17,5 %	-8,2 %	- 780	- 795
Toimintakate/ jäämä	- 693	- 707	- 557	-21,1 %	-9,8 %	- 568	- 580
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 693	- 707	- 557	-21,1 %	-9,8 %	- 568	- 580

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	219	217	207	-4,7 %	-2,6 %	211	215
Toimintakulut	- 759	- 738	- 764	3,5 %	0,4 %	- 780	- 795
Toimintakate/ jäämä	- 540	- 521	- 557	7,0 %	1,6 %	- 568	- 580

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3	3		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakulut	- 156	- 189		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakate/ jäämä	- 153	- 186		-100,0 %	-50,0 %		

Tulosalue **Nuoriso- ja liikuntapalvelut**
Vastuhenkilö Vapaa-aikatoimen päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalveluiden (liikunta- ja nuorisopalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tarkoituksena on tuottaa kaupunkilaisille mahdollisimman monipuolista ja laadukasta, kaikille avointa vapaa-ajan toimintaa huolehtimalla kaupungin asukkaiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Liikuntalain 5 § mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi kunnan tulee tukea kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Nuorisolain 8 § mukaan kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Kuntalain 1 § mukaan kunta edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Paimion kaupungin sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluita tuotetaan 14 vakituisella ja kolmella määräaikaisella työntekijällä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin liikuntapalveluiden tarjoamaa liikuntatoimintaa järjestää liikuntasuunnittelija, vuoden 2024 alusta aloittanut 50% soveltavan liikunnan ohjaaja sekä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka työnkuvasta on 80% hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Lisäksi Paimion kaupungin uimahalli Solinassa on viisi vakituista työntekijää.

Kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa kaikenikäisille asukkailleen ottaen myös erityisryhmät huomioon. Laaja ja kattava liikuntapaikkaverkosto kaupungissa takaa hyvät mahdollisuudet niin kaupunkilaisten omaehtoiseen, kuin ohjattuun toimintaan. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -tilojen vuorojen jakamisesta paikallisille yhdistyksille ja vuokraamisesta yksityisille, yrityksille ja ulkopaikkakuntalaisille yhdistyksille. Liikuntaympäristöä kehitetään taloudellisten resurssien puitteissa yhteistyössä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Kaupunkilaisten toiveet huomioidaan ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään vuosittain monipuolisia liikunnallisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja eri lajeissa. Ohjattua toimintaa järjestetään myös muun muassa Paltanpuiston palvelukeskuksessa, Iskun talolla, koulujen liikuntasaleissa sekä ulkoliikuntapaikoilla ja kesäisin kerrostalojen pihalla. Yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa liikuntapalvelut järjestävät myös retkiä eri kohteisiin. Paimion liikuntapalvelut on mukana myös Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa. Toiminta edistää vielä kotona itsenäisesti pärjäävien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveystoiminnan avulla. Lisäksi liikuntapalvelut päivittää ikääntyvien ja soveltavan liikunnan opasta.

Paimio on mukana Rajattomasti Liikuntaa -kumppanuusverkostossa, jotka toimivat Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa. Kumppanuusverkostotyön tavoitteena on liikuntapalvelujen parantaminen ja yhtenäistäminen, sekä paremmat edellytykset aktivoida ihmisiä liikkumaan. Yhteisenä tahtotilana on edistää yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta.

PaHaMa (Paimion Harrastamisen Malli) -hanke käynnistyi uutena hankkeena syksyllä 2021. Hankkeen tavoitteena on tukea paimiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Paimion kaupunki sai myös neljänteen hankekauteen avustusta aluehallintovirastosta ja tavoitteena on PaHaMa-toiminnan edelleen kehittäminen. Hankkeeseen palkattiin osa-aikainen ja määräaikainen hanketyöntekijä heinäkuun 2025 loppuun.

Paimion uimahalli Solina avattiin peruskorjausremontin myötä alkuvuonna 2024. 50-vuotta täyttävä uimahalli ja samoissa tiloissa toimiva kuntosali Kolina tarjoavat monipuolista, eri ikäryhmiä liikuttavaa toimintaa viikon jokaisena päivänä. Uimahallissa työskentelee vakituisesti neljä vesiliikunnanohjaajaa ja yksi uinninvalvoja. Henkilökunta ohjaa mm. vesijumppia, vastaa alakoulujen uinninopetuksesta, järjestää avoimia uimakouluja ja kuntosalin ABC-kursseja sekä muita monipuolisia liikkumaan innostavia tapahtumia. Liikkumaan aktivointia ja omatoimista liikkumista tuetaan myöntämällä 65+ seniorikortteja, BMI-kortteja henkilöille, joiden painoindeksi on yli 40, Houkutin-kortteja eri tukea saaville kaupunkilaisille sekä uintikortteja paimiolaisille esikoululaisille ja ykkösluokkalaisille.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa vapaa-ajalla erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja pajaohjaajaa, 80% työajalla oleva ohjaaja (Palkkakustannukset muualta) sekä osa-aikainen ohjaaja mopotallilla.

Nuorisopalveluiden painopistealueena on lasten ja nuorten aktivoiminen. Kaupungin nuorisopalvelut järjestävät lapsille ja nuorille avointa nuorisotalotoimintaa, leirejä, retkiä ja erilaisia tapahtumia ympäri vuoden. Toisena painopistealueena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä siihen liittyen ehkäisevä päihdetyö, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö mahdollistaa nuorille toimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, ohjausta sekä turvallisen toimintaympäristön itsensä ilmaisemiseen. Lisäksi Paimion kaupungin nuorisopalvelut työllistää kesäisin noin kymmenen paimiolaista nuorta kesätöihin pääsääntöisesti leirien apuohjaajiksi. IP-nuokkaritoimintaan saadaan vuosittain avustusta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. Mopotallitoiminta käynnistyi Nuorisotalo Tillintuvan piha-alueella kevään 2022 aikana, ja talli on avoinna pääsääntöisesti nuorisotalon aukioloaikoina kolmesti viikossa.

Koulunuorisotyö-hanke "Nuorisotyötä kaikille!" sai Lounais-Suomen aluehallintovirastolta (AVI) hankeavustusta ja hanke käynnistyi maaliskuussa 2023. Hankkeen päätavoitteena on nuorten kasvun, kehityksen ja yksilöllisyyden tukeminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen alakouluissa, yläkoulussa ja lukiossa. Hankkeen tavoitteena on oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. Hanke sai uutta AVI-avustusta ajalle 1.12.2024-31.11.2025.

Paimion nuorisovaltuusto (PaiNuva) on nuorten ensisijainen vaikuttamiskanava kaikkiin nuoria kaupunkilaisia koskeviin asioihin. Paimion nuva perustaa toimintansa siitä perusideasta, että nuorisolain mukaan nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa. Nuva edustaa nuorten mielipiteitä ja nuoria Paimion kaupungin hyvinvointi-, koulutus-, teknisessä- ja ympäristölautakunnassa sekä kaupunginvaltuustossa että eri työryhmissä. Nuorisovaltuuston edustajat saavat kokouksistaan kokouspalkkiot ja heillä on oma toimintarahansa. PaiNuva on toiminut Paimion kaupungissa 20 vuotta.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 15-28-vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, kenttätöistä, välkkäkahvilatoiminnasta, yhteistyöstä eri viranomaisstahojen kanssa, kohdennetusta työstä maahanmuuttajanuorten kanssa, sometyöstä ja Olkkari-toiminnasta. NuortenTuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi kuukautta ja se koostuu mm. kädentaidoista, liikunnasta ja kulttuurista,

kierrätyksestä, työnhakuun liittyvistä asioista sekä tutustumiskäynneistä eri yrityksiin ja oppilaitoksiin. NuortenTuvan nuoret ovat pajalla pääsääntöisesti työkokeilussa tai koulutus sopimuksilla. Nuorten pajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta mitataan sovarilla (sosiaalisen vahvistamisen mittarilla). Nuorten pajatoiminta on myös mukana Työpajatoiminnan opinnollistaminen- hankkeessa. Etsivään nuorisotyöhön ja pajatoimintaan saadaan vuosittain AVI:lta avustusta työntekijöiden palkkakuluihin.

Paimion nuorisopalvelut on tehnyt sopimuksen kuntien välisestä yhteistyöstä Varsinais-Suomen alueen nuorisotyön kehittämiseksi. Yhteistyö tavoitteena on vahvistaa nuorisotyön ammatillisuutta alueellisesti ja sen avulla parantaa nuorten elinoloja. Alueellinen nuorten kuuleminen-hanke on osa kuntien välistä yhteistyötä, jonka hanketyöntekijän ja projektikoordinaattorin palkkauksen AVI ja kunnat maksuosuudellaan rahoittavat.

Nuorisopalveluiden nuorisotyötä tehdään nuorisotalo Tillintuvalla, mopotalilla, NuortenTuvalla, alakouluissa, Vistan yhtenäiskoulussa, lukiossa sekä Sauvon nuokkarilla ja kerhotalossa sekä Karunan Kalliorannassa leirien muodossa. Nuorille järjestetään myös retkiä, teatterielämyksiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin Paimiossa ja lähiseudulla. Myös katupäivystys Parkki on osa nuorisotyötä. NuortenTupa ja etsivä nuorisotyö sijaitsevat Kirjakujalla, muu nuorisotyö kaupungintalolla ja Vistan yhtenäiskoulussa.

Paimion kaupungin HYTE-palveluita järjestää hyvinvointiohjaaja (100%) ja liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori 80% työpanoksellaan. Hyvinvointiohjaaja organisoii ja ohjaa ikääntyneille suunnattua Ystäväpiiri-toimintaa, koordinoi vapaaehtoistoimijoita ja järjestää ikääntyneille virkistystoimintaa Paltanpuiston palvelukeskuksessa sekä muissa toimipisteissä, kuten Iskun talolla. Paimion kaupungin hyvinvointipalveluiden keskeisin tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tätä työtä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Tavoitteeseen pyritään kaventamalla väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitämällä ja parantamalla hyvinvointia, terveyttä, mielenterveyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä sekä osallisuutta. HYTE-työ edellyttää hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä eri hallintokuntien kesken sekä 3. sektorin ja yritysten kanssa. Hyvinvointijohtamisen välineitä on hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma, joiden perusteella arvioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin tila ja tehdään tarvittavat kehittämistavoitteet sekä -toimenpiteet.

Hyviä HYTE-työn toimintamalleja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettut hyvinvointi-illat eri teemoin sekä HYTE-tuet eri yhdistyksille. Aktiivista arkea lisäävät mm. ikääntyneille suunnattu ystäväpiiri-toiminta, seniorikahvila, vapaaehtoistoiminta, omaishoitajien vertaistukiryhmä sekä aktiivinen järjestöyhteistyö. Kaatumisten ja lonkkamurtumien ehkäisemiseksi HYTE-palvelut jakavat liukuesteitä yli 65-vuotiaille paimiolaisille. HYTE-palvelut ovat mukana yhteistyössä kulttuurin ja järjestöjen kanssa tuottamassa myös Kulttuurikammari -ryhmää.

Paimion vanhus- ja vammaisneuvostot ovat lakisääteisiä toimielimiä. Vanhusneuvoston sihteerinä toimii hyvinvointiohjaaja ja vammaisneuvoston sihteerinä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää ikääntyneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa, suunnitteluissa ja palveluissa sekä edistää kohderyhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa sekä edistää yhdenvertaisuutta, esteettömyyttä sekä saavutettavuutta.

Resurssimuutokset

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuus eli HYTE-kerroin**, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Paimiossa

HYTE-kertoimella saatava valtionosuus on arviolta noin 200 000 euroa vuosittain, joka ei näy lautakunnan talousarviossa vaan se on yleiskatteellista, eli se sisältyy Paimion saamaan peruspalveluiden valtionosuuteen.

Paimion kaupungin strategiaan on kirjattu vuodelle 2023 osallistuva budjetoinnin käyttöönotto. **Asukasbudjetointi (AsBu)** lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Asukasbudjetointi on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja sen osuus on vuonna 2025 20 000 euroa, joista 10 000 euroa kirjataan HYTE-palveluiden kustannuspaikalle ja loput Unto Vainioin perintörahoista. Jatkossa Harrastusmessut ja AsBu vuorottelevat vuorovuosin.

Liikuntapalveluiden henkilöstön työnkuvat ovat muuttuneet viime vuosien aikana siten, ettei käytännön ohjaustoimintaan ole riittävästi henkilöstöresursseja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja erilaiset toimintamallit ovat lisänneet liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin **HYTE-työn** osuutta vuoden 2024 alusta 40%:sta 80%:iin ja soveltavan liikunnan ohjaaja on 50%:lla työajalla. **Liikuntaneuvonnan** edistäminen ja liikkumattomuuden vähentäminen on nostettu esiin hallitusohjelmassa. Liikuntaneuvonta on kunnan palvelua, jolla voidaan ehkäistä kansansairautta sekä lisätä hyvinvointia ja työ- sekä toimintakykyä. Nykytilanteessa liikuntapalveluiden resurssit eivät riitä laadukkaaseen liikuntaneuvonnan toteuttamiseen. Suomi Liikkeelle-valtionavustuksella ja kahden kunnan yhteistyöllä liikuntaneuvontaa voidaan kaupungissamme uudelleen käynnistää; hankehaku alkaa syksyllä 2024 ja avustuksen käyttöaika on toimintavuosi 2025, omavastuuosuuden ollessa 40% eli 4000 euroa Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan osalta. Talousarviossa ehdotetaan liikuntapalveluiden salivuokrien hinnantarkastusta, mikä tuottaa lisätuloja noin 2200 euroa. Salivuokrien hinnoista päättää kaupunginhallitus.

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toiminnan jatkuessa peruskorjausremontin jälkeen uimahallin kustannuspaikan liiketoiminnan tuotot ovat noin 204 000€. Viiden vakituisen työntekijän voimin palvelutaso voidaan pitää entisellään ja tuottaa monipuolista ja laadukasta palvelutarjontaa. Tällä resurssilla ei voi laajentaa palvelutarjontaa kuntosali Kolinan puolella. Uimahalli juhlii 50-vuotista taivaltaan toukokuussa 2025, ja tähän ehdotetaan 1500 euron kertaluonteista määrärahaa. Alv tulee tällä tietoa nousemaan kymmenestä prosentista 14 prosenttiin, jonka myötä uimahallihinnasto tulee tarkastukseen tulevana toimintakautena.

Paimion nuorisovaltuuston (PaiNuva) 20-vuotis juhluvuosi on toimintavuotena, ja siihen esitetään kertaluonteista toimintarahaa nostoa 3430 euroa, jolla mm. järjestetään useita eri tapahtumia 20-vuotisjuhlien lisäksi, mm. leffayö nuorille. Tavoitteena on järjestää myös vaikuttamispäivä, jossa nuorisovaltuusto esittelee toimintaansa ja kertoo vaikuttamismahdollisuuksista. Lisäksi tarkoituksena on hankkia edustustuotteita näkyvyyden lisäämiseksi. PaiNuva haluaa myös panostaa kansainväliseen yhteistyöhön esim. Viron kanssa.

Lasten ja nuorten kesäleiritoiminnan esitetään jatkuvan sopimuksen mukaisesti Karunan Kalliorannassa vuoteen 2025 asti. Leirimaksun nosto lisää tuloja 500 eurolla sekä leiriohjelmien muokkaus ja bussikuljetusten vähentäminen vain leirille vientiin vähentää menoja 3200 eurolla. Lisäksi mopotallin ohjaajan palkkakuluja vähennetään tuhannella eurolla, mikä ei kuitenkaan vaikuta tallin aukioloaikoihin.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
HYTE-palvelut					

Ryhmät/osallistujaa		100	150	150	150
Tapahtumat/osallistujaa		600	800	800	800
HYTE-järjestöjen tukeminen/euro/as (netto)		0,72	0,73	0,74	0,74
Paltanpuiston kuntosalikortit			50	50	50
Liikuntapalvelut					
Liikuntaryhmät/osallistujaa	8 676	1 300	1 400	1 400	1 400
Tapahtumat/osallistujaa	4 053	1 700	1 700	1 700	1 700
Harrastamisen Suomen malli /osallistujaa	638	400	450	450	450
Uimahallin kävijämäärä	13 060	90 000	90 000	90 000	90 000
Kortit uimahalliin	152	200	300	300	300
Liikuntavälineiden lainamäärä	195	250	300	300	300
Liikuntajärjestöjen tukeminen/euro/as	4,07	4,12	4,17	4,13	4,12
Liikuntapalvelut €/as (netto) (Kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	81,7	79,1	0	0	0
Nuorisopalvelut					
Avoin nuorisotyö/käyntiä	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Kesäleirit ja retket	387	444	444	444	444
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	37	41	41	41	41
Pajatoiminta/osallistujaa	12	16	17	19	19
Nuorisojärjestöjen tukeminen/euro/as	1	0,9	1	1	1
Nuorisopalvelut €/as (netto) (Kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	32,3	35,4	0	0	0

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen.

Liikuntapalvelut pyrkivät tätä tavoitetta saavuttamaan siten, että yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa madalletaan kuntalaisten osallistumista liikuntapalveluihin ja edistetään yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta.

Nuorisopalveluissa lapsille ja nuorille monipuolisten ja ajankohtaisten vapaa-aikatoimintojen tarjoamisen lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota monialaisen yhteistyön kautta. **HYTE-palvelut** pyrkivät yhteistyössä löytämään asukkaille toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä. Tavoitteena on saada kuntalaisten ääni paremmin kuuluville ja hyödyntää sitä asiantuntijuutta, mitä kuntalaisissa on sekä vähentää eriarvoisuutta. Asukasbudjetointi lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Tärkeää on myös juurruttaa hyväksi todettuja hyte-käytäntöjä kaupungin palveluihin.

Liikuntapalveluissa toiminnallisina tavoitteina on kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen monipuolisten tapahtumien ja liikkumismahdollisuuksista viestinnän avulla. Tavoitteena on jatkaa liikkumaan innostavien liikuntapaikkojen ja olosuhteiden kehittämistä ja ylläpidon koordinoitua yhdessä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Liikuntapalveluiden asiantuntijuutta hyödyntämällä saadaan kaupungin sisä- ja ulkoliikuntapaikat laajoja kohderyhmiä palveleviksi. Tärkeää on etenkin huomioida esteettömyysasiat kaikessa toiminnan kehittämisessä, jotta liikunnan tuoma ilo olisi kaikkien kuntalaisten saavutettavissa. Tavoitteena on kehittää tiedolla johtamista ja myös sen kautta vahvistaa liikunnallista elämäntapaa.

Tavoitena on **liikuntaneuvonnan** keinoin edistää liikunnallista elämäntapaa ja saada hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintapalvelut pysyväksi käytänteeksi. Liikuntaneuvontaa toteutetaan joko yksilökäynteinä tai ryhmämuotoisena. Ensisijaisena kohderyhmä on työikäiset terveystensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset, tavoitteena on laajentaa hyviä käytänteitä kaiken ikäisille ja kaventaa terveyseroja.

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toiminta käynnistyi peruskorjausremontin jälkeen tammikuussa 2024. Tavoitteena on edelleen jatkaa ja kehittää monipuolisia ryhmäohjaustoimintoja. Lauantaiaamupäivisin järjestetään lasten uimakouluja ja sunnuntaiaamuisin ostopalveluna vauvauinteja. Arkipäivisin uimahallin vesiliikunnanohjaajat toteuttavat vesijumppia ja alakoululaisten uinninopetuksia siten, että jokainen luokka käy uinninopetuksessa kuusi kertaa lukuvuoden aikana. Esikoululaisten, yläkoululaisten ja lukion uinninopetuksia koordinoivat kyseisten ryhmien ohjaajat ja liikunnanopettajat. Kuntosali Kolinassa jatketaan yhtenä aamupäivänä kaupungin omien sekä eläkeläisjärjestöjen ohjattuja ja osin myös omatoimisia kuntosaliryhmiä. Uimahalli täyttää 50-vuotta ja tavoitteena on turvata resurssit seuraavillekin vuosikymmenille.

Nuorisopalveluissa toiminnallisena tavoitteena on tiivistää entisestään yhteistyötä koulupalveluiden sekä seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa. Paimion nuorisovaltuuston (PaiNuva) 20-vuotis juhlavuotta vietetään järjestämällä mm. kaikille avoin tapahtuma. **Etsivän nuorisotyön ja NuortenTuvan pajatoiminnan** tavoitteena on saada kontakti mahdollisimman moneen 15-28 -vuotiaaseen sauvolaiseen tai paimiolaiseen tuen ja neuvonnan tarpeessa olevaan nuoreen, ohjata heidät oikeiden palveluiden piiriin ja tarjota heille matalankynnyksen palveluita. Yhteistyötä lisätään myös eri tahojen (KELA, Varha jne) kanssa perustamalla nuorten työllistämistä edistävää monialaisen tuen yhteispalvelupiste, jossa tarjotaan alle 30-vuotiaille nuorille monialaista neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toimintavalmuusia ja hyvinvointia. Toiminnan markkinointia ja näkyvyyttä lisätään entisestään ja yhteistyötä eri tahojen, mm. koulupalvelut, seurakunnan diakoniatyö sekä ympäristökuntien etsivän nuorisotyön ja pajatoiminnan kanssa. Myös ehkäisevään päihdetyöhön panostetaan entistä enemmän. Tavoitteena on myös tarjota ukrainalaisille nuorille säännöllistä avointa ryhmätoimintaa NuortenTuvan tiloissa. Työparitoimintaan panostamalla huomioidaan työturvallisuus sekä se mahdollistaa laadukkaan pienryhmätoiminnan kehittämisen.

HYTE-palveluiden ja terveyden ja hyvinvoinnin merkitys korostuu entisestään sote-uudistuksen jälkeen. HYTE-palveluiden yhtenä tavoitteena on osallistaa ja aktivoida kuntalaisia. HYTE-työtä tehdään hallinnon eri aloilla ja HYTE-työn tärkeitä tehtäviä on seurata kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa sekä edistää hyviä käytänteitä kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi. Yhteistyön lisääminen eri alojen välillä, palveluiden kehittäminen ja kuntalaisten tiedottaminen ovat tärkeitä HYTE-työn malleja. Tärkeätä on HYTE-palveluiden huomioiminen kuntalaisia koskevassa päätöksenteossa, esim. palveluliikenteen kilpailutus, hävikkiruoan hyötykäyttö.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimintaa, jolla pyritään vastaamaan tunnistettuihin hyvinvointihaasteisiin ja asetettuihin tavoitteisiin siirtämällä toiminnan painopistettä kohti ennakoivempia palveluja. Tältä osin vastataan myös sote-uudistuksen tavoitteisiin: painopisteen siirtoon ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseen.

Toiminnallisena tavoitteena on tukea vapaaehtoistoimijoita ja saada uusia vapaaehtoistoimijoita eri käyttäjäryhmille. Yhtenä kehittämiskohteena ovat kouluvaari tai -mummotoiminnan kehittäminen. Kouluvaari tai koulumummo on koulussa vapaaehtoisena lasten ja nuorten tukena toimiva aikuinen.

Vapaa-aikapalveluissa toiminnallisena tavoitteena tulevaisuudessa on hyödyntää entistä

enemmän digitalisaatiota asiakaspalvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Digitalisaation hyödyntäminen edellyttää henkilökunnan jatkuvaa kouluttautumista. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikunta- ja nuorisotyöhön valtionosuusrahoitusta, ja vuodelle 2024 liikuntatoimen yksikköhinta on 12 euroa / asukas ja nuorisotoimen 15 euroa / alle 29-vuotias.

Lautakunta tukee sen talousarvioon kohdennetuista varoista vuosittain Paimiossa tapahtuvaa liikunta-, nuoriso- ja HYTE-toimintaa myöntämällä erilaisia tukia. Tuen saaneita paimiolaisia liikunta-, nuoriso- ja HYTE-järjestöjä on vuosittain noin 23-25. Lisäksi liikuntapalveluiden talousarvioon on varattu yhteensä 8 000 euron määräraha Paimion Rastin kartta-avustukseen ja Paimion Urheilijoiden Varasvuoren mäkihyppyalueen kunnossapitoa varten.

Uuden sisäliikuntahallin irtaimistoon esitetään 70 000 euron investointiraha liikuntavälineisiin ja kalusteisiin liikuntapalveluiden kustannuspaikalle.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	307	430	411	-4,4 %	16,9 %	419	427
Toimintakulut	- 1 374	- 1 818	- 1 079	-40,6 %	-10,7 %	- 1 101	- 1 123
Toimintakate/ jäämä	- 1 067	- 1 388	- 669	-51,8 %	-18,7 %	- 682	- 696
Poistot ja arvonalennukset		- 20		-100,0 %			
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 068	- 1 408	- 669	-52,5 %	-18,7 %	- 682	- 696

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	302	430	411	-4,4 %	18,1 %	419	427
Toimintakulut	- 1 010	- 1 086	- 1 079	-0,6 %	3,4 %	- 1 101	- 1 123
Toimintakate/ jäämä	- 709	- 657	- 669	1,8 %	-2,8 %	- 682	- 696

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	5				-50,0 %		
Toimintakulut	- 364	- 731		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakate/ jäämä	- 359	- 731		-100,0 %	-50,0 %		

